Jaargang 112. Vrijdag, 21 October 1853. No. 84.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 24sten October 1853, des middags te 12 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een' der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het Eerste Distrikt, onder nadere approbatie, in het openbaar worden aanbesteed:

Het leveren der benoodigde materialen tot het onderhouden der navolgende Provinciale en Groote Wegen van de 2de klasse in de Provincie Groningen, in 1853, in drie perceelen, als:

Eerste perceel, de weg van Winschoten naar de Morige, 130 *cub. ellen verbrijzelde keijen.*

Tweede perceel, de weg van Groningen naar de Zoutkamp, *en wel het gedeelte van Groningen naar de Noorderhoogebrug*, 100 *cub. ellen grove verbrijzelde keijen, en tusschen Obergum en Warfhuizen* 120 *cub. ellen gewone verbrijzelde keijen.*

Derde perceel, de weg van Martenshoek naar Winschoten, en wel het gedeelte van Scheemda naar Winschoten 70 *cub. ellen verbrijzelde keijen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHAD en de wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. R. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. BAKKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de erven WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem;* te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein K. FOLKERS; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA, te Usquert, en te Oude Pekela in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen.*

GRONINGEN, 14 October 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

GELDLEENING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op heden heeft plaats gehad de **UITLOTING** van **vijftien Aandeelen** in de **Geldleening** van **f 250,000**, voor de Stadsbrijk te *Groningen*, welke zullen gerekend worden in die Geldleening **niet** te zijn ingeschreven; zullende alsnu aan de Inschrijvers met uitzondering van hen, die oorspronkelijk hebben ingeschreven naar 3½ ten honderd, en wier Inschrijvingen thans naar 4 ten honderd alle zonder Loting aangenomen zijn, kennis worden gegeven, of hunne Inschrijvingen geheel of gedeeltelijk al of niet worden aangenomen.

GRONINGEN, 20 October 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, bij *enkele inschrijving* aan te besteden: **SCHOOLMEUBELEN** voor de **derde Stadsschool.**

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van DINGSDAG e.k. den 18den October, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De *op zegel* gestelde Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de vastgestelde algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op MAANDAG den 24sten October 1853, vóór des morgens 10 uur, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op MAANDAG den 24sten October 1853, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 13 October 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE** uit het *PROVINCIAAL GEREGTSHOF* van *GRONINGEN* tot het afnemen der **EXAMINA** van degenen, die mogten verkiezen naar het **NOTARIS-AMBT** te dingen, zal te dien einde vaceren in een der Vertrekken van het HOFGEBOUW, op *DONDERDAG den vierentwintigsten November eerstkomende*, en, zoo noodig, op daaraanvolgende dagen, telkens van af des vóórmiddags te tien uur.

De Aspiranten worden mitsdien uitgenoodigd, om de VERZOEKSCHRIFTEN en BIJLAGEN, vermeld in art. 13 der Wet van den 9den Julij 1842 (*Staatsblad* no. 20), op het Notaris-ambt, VRACHTVRIJ ter GRIFFIE van voormeld Geregtshof in te leveren, vóór of uiterlijk op *den negenden November* 1800 *drieënvijftig.*

GRONINGEN, 19 October 1853.

Uit naam der Commissie,
De Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof van Groningen:
R. H. EIJSSONIUS WICHERS.

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 22sten October 1853, des voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND-TURKIJE.

Men heeft thans langs den gewonen weg berigten ontvangen uit Konstantinopel, de dagteekening voerende van den 6den dezer. Dezelve houden in, dat aan de gezanten der vier groote mogendheden kennis was gegeven van de proclamatie, welke eerlang door de Porte zou worden uitgevaardigd en van den brief, welke, door tusschenkomst van *Omer*-bassa, aan den Russischen generaal, vorst *Gortschakoff*, zou worden ter hand gesteld, ten einde van hem de ontruiming der Donau-vorstendommen te vragen, binnen een tijdsverloop van 14 dagen; met bijvoeging, dat, indien aan die vordering niet werd voldaan, met de vijandelijkheden een begin zou *kunnen* worden gemaakt.

De voorstanders van den vrede hadden met genoegen bespeurd, dat de uitdrukkingen der proclamatie geenszins van dien aard waren, dat door de Porte de weg tot verdere onderhandelingen werd afgesneden. Onpartijdigen hielden het er echter voor, dat deze omstandigheid in den grond van geene beteekenis was; — dat de gezanten er op hadden aangedrongen, dat de Turksche bewindslieden zich in dat opzigt met matiging zouden uitlaten, en deze zeer goed wisten, dat men, zelfs te midden van den oorlog, met het voeren van onderhandelingen kon voortgaan.

De menigte in Konstantinopel was en bleef steeds uitermate verbolgen over de handelwijs der Europesche diplomatie en hield vol, dat Turkije moest doen, wat geheel Europa klaarblijkelijk niet durfde wagen, namelijk het land verdedigen tegen onbillijke eischen en vorderingen.

Naar men wil, heeft de Oostenrijksche gezant bij den Sultan een vertoog ingediend tegen het opnemen in het Turksche leger van staatkundige uitgewekenen, en ten antwoord ontvangen dat de Sultan, zoolang hij rekenen kon op de westersche mogendheden, zulks niet zou geschieden; maar dat hij, overgelaten aan zich zelven, het aanbod der uitgewekenen zou aannemen.

De tekst van het manifest der Porte aan de vier groote mogendheden, ten einde haar bekend te maken met de oorlogsverklaring aan Rusland, is thans bekend. Uit de beide belangrijke slotparagrafen blijkt, „dat de Sultan aan *Omer*-„pacha de meest afdoende instructiën heeft gegeven, ten einde „prins *Gortschakoff* uit te noodigen, de Vorstendommen te „ontruimen en de vijandelijkheden te beginnen indien binnen „den tijd van 14 *dagen* na het ontvangen zijner depèche in „het Russisch hoofdkwartier een weigerend antwoord hierop „was ontvangen." „Het is duidelijk," voegt het manifest er bij, „dat indien het antwoord van prins *Gortschakoff* wei-„gerend is, de Russische agenten de Ottomanische staten „zullen moeten verlaten en dat de handelsbetrekkingen der „wederzijdsche onderdanen van beide regeringen zullen moe-„ten afgebroken worden. Evenwel vindt de Porte het niet „billijk, dat embargo worde gelegd op de Russische koop-„vaardijschepen, overeenkomstig de aloude gebruiken. Dien „ten gevolge zal hun te kennen worden gegeven, dat zij zich „naar de Zwarte of Middellandsche Zee naar verkiezing „hebben te begeven, binnen een tijdsverloop, dat nader zal „vastgesteld worden. Daar bovendien de Ottomannische „regering geene belemmering wilde brengen in de handels-„betrekkingen der bevriende mogendheden, zal zij gedu-„rende den oorlog de zeeëngte geopend houden voor hare koopvaardijschepen."

Bijzondere berigten uit Konstantinopel van den 6den Oct. vermelden, dat, overeenkomstig den inhoud van dit manifest, de Russische kanselarij en beambten, die nog in de Turksche hoofdstad waren gebleven, zich gereed maakten om te vertrekken. Er was sprake van eene nationale leening van 500 millioen piasters (ruim 50 millioen guldens).

Het is thans zeker, dat te Toulon geene schepen uitgerust worden tot het overbrengen van troepen naar de Dardanellen. De *Pays* bevat een artikel, dat men nagenoeg als de uitdrukking van de denkwijze der regering nopens de Levantsche kwestie kan beschouwen. In dit artikel wordt het beginnen der vijandelijkheden als eene *noodzakelijkheid* beschouwd, maar tevens het uitzigt te kennen gegeven, dat Oostenrijk en Pruissen geheel onzijdig zullen blijven. Voorts wordt in dit artikel tevens bevestigd, dat de Keizer van Rusland bij het ontvangen der tijding van de oorlogsverklaring door de Porte te kennen gegeven had, dat hij de concessiën van Olmu z en Warschau introk.

— Volgens een' brief uit Warschau, zoude de benoeming van prins *Paskewitsch* tot opperbevelhebber van het Russische expeditie-leger zich bevestigen.

Volgens de jongste berigten uit de Donau-vorstendommen, beschouwde men het aldaar niet als waarschijnlijk, dat ernstige vijandelijkheden voor het aanstaande voorjaar zouden beginnen. In dit geval zoude de diplomatie op haar gemak kunnen voortgaan met onderhandelingen, ofschoon voor het overige Europa deze langdurige staat van onzekerheid en spanning niet dan hoogst nadeelig zoude zijn.

De jongste berigten uit de baai van Besika melden, dat de vereenigde vloten den 6den Oct. zich aldaar nog bevonden en geene toebereidselen maakten om te vertrekken.

— Prins *Gortschakoff* heeft het schrijven van *Omer*-pacha weigerend beantwoord; over de ontruiming der vorstendommen kon hij niet beslissen.

(Achter deze tel. dép. van de *Köln. Zeit.* voegt dat blad: dit is met andere woorden, de vijandelijkheden zullen niet dadelijk beginnen en de Russische opperbevelhebber maakt gebruik van den termijn, hem door *Omer*-pacha verleend, om van Petersburg nadere bevelen in te wachten.)

ITALIE.

Het misnoegen in de Romagna over de duurte der levensmiddelen, het gebrek aan graan en de strenge maatregelen der regering is ten top gestegen. De bewoners van Midden-Italië zijn, in geval van eene uitbarsting van oorlog, tot eene beweging gereed.

— Uit Italië wordt gemeld, dat lord *Minto*, voor eenige dagen van Londen komende, door Turijn en Genua is gereisd, om zich naar Florence te begeven. Lord *Minto* beschouwt men in de diqlomatische kringen als een' voorbode van storm, zoodat zijne reis op dit oogenblik, dat een storm in het oosten zamentrekt, niet van belang ontbloot is en te kennen schijnt te geven, dat ook eenige onweerswolken over Italië zullen losbarsten.

— De nieuwe gemeentewet in Toscane heeft een' ongunstigen indruk te weeg gebragt. Het kiesstelsel is afgeschaft en vervangen door eene loting, ter benoeming van de leden der gemeenteraden. In al de steden van Toscane leest men op papieren tegen de muren geplakt: *Leve generaal Pierce! leve Amerika! Leve de broederschap der volkeren!* — Men ziet dat het stationneren van het Amerikaansche smaldeel in de golf van Spezia, na de zaak van *Koszta* te Smirna, een' zekeren invloed op den openbaren geest heeft uitgeoefend.

DUITSCHLAND.

De reductie van het Oostenrijksche leger zal aanzienlijk zijn: het zal met 130- à 140,000 man worden verminderd, en voor de schatkist eene bezuiniging opleveren van 25 à 30 millioen florijnen.

— De *Zeit* logenstraft het beweren dat de Pruissische regering, bij de bestaande duurte der levensmiddelen, tot verbod van uitvoer hare toevlugt zou nemen, als ook, dat van staatswege groote aankoopen zouden worden gedaan.

— Ten gevolge van de geringe opbrengst van den aardappelenoogst in sommige streken des lands, is door den minister van binnenlandsche zaken in het groot-hertogdom Hessen, de aankoop van aardappelen tot spiritus stoken en stijfsel fabriceren, op zware straf verboden.

— De uitvoer van tarwe en aardappelen uit Duitschland naar Zwitserland, Frankrijk en Nederland is voortdurend zeer groot.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 16 October

Het vredescongrès heeft Woensdag te Edimburg zijne zitting geopend en Donderdag gesloten. Er zijn geene belangrijke redevoeringen gehouden. Sir *C. Napier*, de beroemde admiraal, was tegenwoordig en heeft, onder zeer luide bijvalsbetuigingen, de beginselen van de vrienden van den vrede, die overigens zelve de woorden van den dapperen officier van de Britsche marine toejuichten, bestreden.

— Men verzekert, dat de (Poolsche) literarische societeit zesduizend geweren ter harer beschikking heeft, die zich te Southampton aan boord bevinden van de beide schepen bestemd om het Magyaarsch-Poolsch legioen naar Turkije over te brengen. Reeds overmorgen zullen, naar men verzekert, negenhonderd Polen, volkomen uitgerust en aangevoerd door den kolonel *Oporski*, van Southampton vertrekken. De literarische societeit betoont eene buitengewone werkzaamheid; meer dan de helft der straat waar zich het lokaal der societeit bevindt, is bezet met Poolsche vlugtelingen.

Brieven uit Parijs melden dat generaal *Dembinski* den 4den naar Konstantinopel is vertrokken. Ook de Poolsche emigranten van Parijs maken zich gereed om te vertrekken. Zie hier een uittreksel uit de oproeping van het nationale comité:

„Polen! de oorlog tusschen Turkije en Rusland is verklaard. Verheft u, broeders! alom waar een Poolsch hart klopt. Een straal van hoop begint in het Oosten te verschijnen voor ons verraden vaderland! Te wapen! te wapen! Het kanonschot dat ons oproept, is gevallen; Polen moet op het slagveld zijn!"

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 October.

De *Moniteur Universel* verklaart het berigt van den *Constitutionnel*, dat zes fregatten gereed gemaakt worden om troepen naar de Dardanellen over te brengen, onjuist.

— De hoeveelheid vreemde granen, die in Frankrijk tot dus verre ingevoerd zijn, bedraagt reeds bijna 3 millioen hectoliters.

— De *Patrie* berigt de komst in Frankrijk van *Iskender*-bey, adjudant van *Omer*-pacha, naar men zegt met eene bijzondere zending naar Parijs en Londen belast.

— Aan het dagblad *Gazette des Hopitaux*, eene der oudste geneeskundige couranten, is door een onbekende 10,000 fr. gegeven, met belofte, die gift jaarlijks te zullen herhalen en ook na zijnen dood vast te stellen, waarvoor door de redactie 3,000 fr. moet worden besteed ter aanmoediging van schrijvers, en 7,000 fr. om het blad gratis of voor minder dan den gewonen prijs aan arme geneeskundigen af te leveren.

— Z. Em. de kardinaal *Wiseman* is te Parijs aangekomen.

— Op de hoogte van Montmartre, bij Parijs, wordt thans een lichttoren gebouwd, op welken een electrieke toestel zal worden geplaatst, die zal moeten strekken om het zuidelijke gedeelte van dien heuvel te verlichten en het gedeelte van de hoofdstad, 't welk tusschen die gemeente en de linie der Boulevards is gelegen.

— Heden morgen werd eene geregtelijke huiszoeking bewerkstelligd bij den heer *Michel Goudchaux*, oud minister van financiën der republiek, die beschuldigd werd van het bezit van oorlogswapenen en deelneming aan geheime genootschappen.

De huiszoeking heeft niet het minste bewijs van schuld geleverd; echter zijn ongeveer honderd veertig papieren in beslag genomen, meest alle kwitantiën van sommen, door den heer *Goudchaux* als ondersteuning van ongelukkige bannelingen of hunne gezinnen uitbetaald.

De commissaris van politie, met de huiszoeking belast, nam den heer *Goudchaux*, na haren afloop, in verzekerde bewaring. De heer *Goudchaux* bleef tot 10 uur onder bewaking van politieagenten in de prefectuur en herkreeg daarna zijne vrijheid. De medegenomen papieren werden hem echter niet teruggegeven.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 October.

De Koning benevens de gansche vorstelijke familie vertrekken Vrijdag naar Ostende, vanwaar zij met eene stoomboot der Belgische marine zich naar Engeland zullen begeven.

Het doel van deze reis der koninklijke familie is om de hertogin *van Brabant* aan Koningin *Victoria* voor te stellen.

— Bij de hervatting der werkzaamheden van het geregtshof van Brussel, heeft de procureur-generaal *de Bavay* de gewone aanspraak gedaan, die ditmaal tamelijk uitgebreid is geweest. Hij heeft daarin het regtsgeding beoordeeld 't welk in de zestiende eeuw is gevoerd tegen den graaf *van Egmond*, en op grond van bescheiden, uit de nalatenschap van zekeren *de Clerx*, van Mons, die bestemd waren om te worden verbrand, maar behouden zijn gebleven, betoogd, dat de aan den overwinnaar van Grevelingen voltrokken doodstraf is geweest eene staatkundige schanddaad, en eene dubbele schennis van de privilegiën van de Staten van Braband en van de ridders van het Gulden Vlies. Het hoofd-orgaan van de clericale partij maakt wel gewag van het onderwerp der redevoering, maar niet van het oordeel des sprekers.

— Heden is van Antwerpen naar Rotterdam vertrokken de baron *d'André*, Fransch gezant te 's Hage.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 17den October.

Te 12½ uur werd de bijeenkomst aangevangen. De voorzitter gaf te kennen, dat de zitting, tegen heden aan de orde gesteld, uit hoofde van het gering getal aanwezige leden, geen voortgang kon hebben. Hij liet door den griffier de namen der aanwezige leden voorlezen.

(Tegenwoordig, met den voorzitter, 19 leden, de heeren: *Wintgens, van Franck, van den Heuvel, Schuurbecque Boeije, Rijk, Taets van Amerongen, de Poorter, van Bosse, van Eck, de Brauw, van Hoëvell, Hoffman, Rochussen, Mackay, Stolte, Elout van Soeterwoude, Baud* en *Thorbecke*, benevens de ministers van financiën en voor de zaken van de Roomsch-Katholijke eeredienst.)

Daarop zeide de voorzitter, dat na den afloop van het onderzoek der aanhangige ontwerpen van wet in de afdeelingen, de Kamer gemeend heeft, in afwachting van de beantwoording der verslagen door de regering, hare werkzaamheden voor eenigen tijd te kunnen schorsen. Inmiddels heeft de regering zich verpligt geoordeeld, om, ingevolge art. 2 der wet van den 19den Junij 1845, binnen 30 dagen aan de Staten Generaal te moeten aanbieden een ontwerp van wet tot bekrachtiging van de den 15den September l.l. bij Kon. besluit genomen maatregelen, tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen.

De voorzitter zou het niet noodig geacht hebben, om tot de aanbieding van dat ontwerp de vergadering bijeen te roepen, doch heeft aan den anderen kant, met het oog op het reglement van orde, van de indiening van dat ontwerp ten behoorlijken tijde op wettige wijs willen doen blijken. Er wordt alzoo aan de aanwezige leden mededeeling gedaan, dat ingekomen zijn 3 wets-ontwerpen, vergezeld van memoriën tot toelichting, als 1) het bovengemelde tot aanmoediging van den invoer van granen en levensmiddelen; 2) tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de gevangenen voor 1854; en 3) tot regeling der begrooting van het pensioenfonds voor 1854.

Wijders brengt de voorzitter eenige ingekomen stukken en adressen ter tafel; daaronder treft men voornamelijk aan eene missive van den heer *van Heiden Reinestein*, die kennis geeft, dat hij, benoemd als kantonregter te Assen, zich verpligt rekent, zich, ingevolge art. 91 der grondwet, aan eene herkiezing te onderwerpen. Voorts een adres van *M. D. Teenstra*, te Ulrum, houdende aandrang op de afschaffing der slavernij in de West-Indische koloniën. — Daarna werd de bijeenkomst gesloten.

Den 12den, 13den en 14den dezer zijn de voorloopige verslagen van de commissiën van rapporteurs der Tweede Kamer, betreffende het onderzoek in de afdeelingen van de hoofdstukken der staatsbegrooting voor de buitenlandsche zaken, de justitie, de binnenlandsche zaken, de beide eerediensten, de landmagt en de koloniën, vastgesteld.

Bij de meeste hoofdstukken werd geklaagd over de dorheid der memoriën van toelichting, die meestal niets dan eenige cijfers bevatten. Vooral gold die klagt het hoofdstuk van buitenl. zaken. Men meende, dat de Kamer, zoo zij bij het beoordeelen der jaarlijksche geldelijke behoeften van een departement van algemeen bestuur aan hare roeping beantwoorden zal, beter op de hoogte behoort te worden gesteld. Billijkerwijze kon

men vergen, dat de noodzakelijkheid der aangevraagde belangrijke geldsommen voor de buitenlandsche zendingen ten minste eenigermate gestaafd wierd door een vlugtig overzigt van hetgeen die zendingen in 't belang onzer staatkundige betrekkingen en in dat van handel, nijverheid en wetenschap verrigten.

Omtrent hoofdstuk III (*Buitenl. Zaken*) wordt onder anderen de aandacht der regering gevestigd op de betrekkingen van het hertogdom Limburg tot het Duitsch verbond, en gevraagd, of er geen uitzigt bestaat, dat die betrekkingen op eene met het wel begrepen belang van Nederland meer overeenkomstige wijze zouden kunnen worden geregeld. Ook is aangemerkt, dat, daar het zich laat aanzien, dat de spoorweg naar Oberhausen, van de Pruissische zijde, niet voor Augustus 1856 in gereedheid zoude kunnen komen, en er derhalve een kostbare tijd zoude kunnen verloopen, alvorens de aansluiting aan den Nederlandschen weg zoude kunnen plaats hebben, het wenschelijk is, dat men zich van de bestaande overeenkomst bediene, tot afwending van dit gevaar.

Vrij algemeen is de vraag gedaan, of na regeling van het R. K. kerkgenootschap hier te lande, nog wel de aanwezigheid van eenen Nederlandschen gezant te Rome noodig is. Vrij algemeen geloofde men zelfs, dat, vermits nu eenmaal de missiën van Rome en Sardinië vereenigd zijn, de gezant meer bepaaldelijk zijne residentie te Turijn moest vestigen. Ook werd vrij algemeen gevraagd of welligt de tegenwoordige Nederlandsche diplomaat te Rome wegens ouderdom of andere redenen minder goed dan te voren voor zijne dubbele taak berekend is.

Omtrent hoofdstuk IV (*Justitie*) heeft men eenige opgave verlangd ten aanzien van de aanvankelijke werking van het cellulaire strafstelsel. In al de afdeelingen is het Kon. besl. van den 24sten Sept. j.l. besproken, waarbij eene staatscommissie is ingesteld, die, in overleg met den minister van justitie, eene wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, benevens daarmede in verband staande verbeteringen in de wetboeken van burgerlijke regtsvordering en van strafvordering, moet ontwerpen. De meerderheid der leden heeft zich ten slotte vereenigd in het uiten van den wensch, dat deze regeringsdaad geene vertraging mogt te weeg brengen in het tot stand komen eener hervorming, welke sedert zoo langen tijd rijkhalzend wordt te gemoet gezien. Enkele leden meenden de vraag te moeten doen, of de benoeming der staatscommissie niet als onnoodig en zelfs als schadelijk was aan te merken? Indien eene hervorming onzer straf-wetgeving en eene verbetering der straf-vordering nog lang achterwege mogt blijven, verlangen deze leden, dat door eene partiële verbetering in de meest in het oog vallende leemten worde voorzien. — Men heeft gewezen op de voorloopige afschaffing van art. 291 en volgende van het nog bestaande wetboek van strafregt, en men heeft gemeend, dat eene aanzienlijke besparing van geregtskosten zoude kunnen worden verkregen, indien geringe misdaden correctioneel zouden kunnen worden behandeld. Indien de zamenstelling van een militair strafwetboek te veel tijd vordert, hebben velen gemeend, dat aan de kostbare inrigting van het hoog militair geregtshof een einde kon worden gemaakt, en dat zelfs eene dadelijke verbetering en bezuiniging te dien aanzien niet moeijelijk zoude zijn in te voeren.

Verder is aangemerkt, dat er in ons land behoefte is aan wettelijke verordeningen betreffende de tucht op de koopvaardijschepen.

Men verlangt ook vermindering van proces-kosten. Deswege is echter aangemerkt, dat, om deze te verkrijgen, er noodwendig eene vermindering van zegel- en registratieregten zal gevorderd worden.

Vele leden hebben, ter verbetering van de politie in de grensprovinciën, eene uitbreiding van de inrigting der marechaussée over geheel het vaderland verlangd. Enkele leden hebben echter, uit hoofde het reeds zeer bezwaarlijk valt, toestemming voor uitgaven te verkrijgen, welke volstrekt tot verdediging des lands worden vereischt, gemeend op dergelijke uitbreiding niet te mogen aandringen.

Eene verlangde verhooging op art. 2 van dit hoofdstuk heeft afkeuring ontmoet en aanleiding gegeven tot de vraag of, met minderen omslag, de zaken niet even goed met het tegenwoordige personeel en zelfs met minder zouden te behartigen zijn.

Omtrent Hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*) is aangemerkt, dat in meer dan eene afdeeling leden zijn geweest, die zich hebben beklaagd, dat men in de memorie van toelichting wel heeft uitgeweid over te ondernemen openbare werken, maar met geen woord over den zedelijken en stoffelijken toestand des Lands, waarop het departement zoo veel invloed kan uitoefenen.

Door verscheidene leden is aangedrongen op eene verbetering van de kieswet, die thans gelijk gebleken is, aanleiding kan geven tot het optreden van fictive en den census niet betalende kiezers. — Ook door verscheidene leden is bezorgdheid te kennen gegeven wegens de steeds vermeerderende uitgaven voor openbare werken. Zonder het nut derzelve te willen betwisten, meenden deze leden, dat het welligt nuttig zoude zijn, deze werken over een zeker aantal jaren te verdeelen. Hunne bedenkingen hebben echter ook tegenspraak gevonden van de zijde van leden, die overtuigd waren, dat de in de laatste jaren voor waterstaatswerken besteedde gelden zeer goede vruchten hadden gedragen, en het in dat opzigt even noodig als nuttig is geweest, de hand aan 't werk te slaan.

Men heeft begrepen, dat de bijdrage voor den Rijn-spoorweg, die onvermijdelijk eerlang zal worden gevorderd, niet op de begrooting had behooren te ontbreken, en dat ook, indien de tegenwoordige regering even als de vorige gestemd was ten aanzien van het uitwaterings-kanaal van Noord-Brabant, daarvoor op de begrooting eene zekere som had behooren te zijn uitgetrokken.

Hoezeer ook gestemd tegen eene verhooging van uitgaven, heeft men gemeend te moeten opmerken, dat de vermindering der bezoldigingen der ambtenaren bij de provinciale griffiën, waarover men zich beklaagt, in billijkheid voorziening vereischt.

Men heeft aangedrongen, zoo niet op eene algeheele herziening van de wet op de nationale militie, dan toch op eene partiële verbetering, vooral om den aanvang van den diensttijd der lotelingen in verband te brengen met art. 181 der Grondwet.

De politie op de groote wegen is zeer vatbaar geacht voor verbetering, en ook voor de politie op de spoorwegen is eene wettelijke verordening, die reeds voor eenigen moet zijn opgesteld, zeer noodzakelijk gerekend.

Het besluit, waarbij de jonge lieden, die geen bewijs van het volbrengen hunner studiën aan eene der Latijnsche scholen, of gymnasia kunnen vertoonen, aan een nieuw openbaar examen worden onderworpen, is in al de afdeelingen besproken. Verscheidene leden hebben hunne vrees te kennen gegeven, dat dit examen op al de akademiën niet met gelijke gestrengheid zal worden gehouden. Zij zouden de voorkeur hebben gegeven aan eene en dezelfde commissie voor al de hoogescholen, en zijn daarenboven van oordeel, dat de verordening niet zal strekken ter verbetering van den inwendigen toestand der bedoelde scholen en gymnasiën.

Men heeft eenige inlichtingen betreffende den toestand van de Maatschappij van Weldadigheid wenschelijk geacht, en met name, of de bepaling, ten aanzien van het bedrag van hare vlottende schuld, wordt nagekomen, en of de tegenwoordige duurte der levensmiddelen haar niet in eenen min gunstigen toestand zal brengen.

Nagenoeg algemeen is op eene herziening der jagtwet van 1852 aangedrongen, minder betreffende het beginsel, dan de strafbepalingen. Ook verlangt men op de inrigting der jagt-inspecteurs, als niet doeltreffend, terug te komen.

Omtrent hoofdstuk VI (*Hervormde Eeredienst*) heeft men zich te leur gesteld gevoeld in het gemis van opgaven der gronden, waarop volgens de regering de noodzakelijkheid berust om aan het hoofd van het departement der Hervormde Eeredienst wederom eenen afzonderlijken minister te plaatsen. Eene bloote aanvoering dat de noodzakelijkheid *erkend* is, en eene feitelijke beslissing door het uittrekken van eene som van *f* 8000 op de begrooting voor het traktement des ministers, was al wat hieromtrent werd gevonden.

Van de eene zijde is er sterk op aangedrongen, dat men er niet toe zou overgaan, eenen afzonderlijken minister aan te stellen. Drie hoofdargumenten werden door deze leden hier aangevoerd: het constitutionele beginsel der afscheiding van Kerk en Staat; het ontbreken van de noodzakelijkheid van eenen afzonderlijken minister; de bezuiniging, die het gevolg zal zijn van de afschaffing van het departement. Tegen deze beschouwing meenden anderen, die het gevoelen der regering omtrent de noodzakelijkheid van het aanstellen van afzonderlijke ministers van eeredienst zijn toegedaan, en de belangen der verschillende kerkgenootschappen, ook die, welke het gevolg kunnen zijn van de scheiding van Kerk en Staat in den ministerraad wenschen vertegenwoordigd te hebben, dat ook gewigtige bewijsgronden ten voordeele van eene tegenovergestelde meening kunnen worden aangevoerd, en daarom door de regering hadden behooren te zijn aangevoerd.

Evenwel wenschen enkele leden tot de regering bepaald de vraag gerigt te hebben, of, naar haar inzien, de kerkgenootschappen enkel als partikuliere genootschappen in den Staat zijn te beschouwen, dan wel als genootschappen, met wie de Staat ook omtrent onderwerpen van wetgeving, die met de godsdienst in verband staan, in overleg behoort te treden? Brengende zij tot zoodanige onderwerpen het onderwijs en het armwezen.

Ook omtrent de herhaaldelijk besprokene *réserves*, welke, volgens sommigen, met de thans aangenomene bepalingen niet wel overeen zijn te brengen, werd van de regering eenige inlichting verwacht.

Evenzoo werd de wensch te kennen gegeven, om te mogen vernemen wat de meening der regering is met betrekking tot de collatie-regten. Enkele leden wenschten meer bepaald het gevoelen van de regering te mogen weten over de verhouding van de kerk tot het hooger onderwijs, en den invloed, welken zij kan geacht worden op de keuze der hoogleeraren in godsdienstige wetenschappen te moeten uitoefenen.

Ook de meerdere of mindere wenschelijkheid of doelmatigheid om aan de leeraren der afgescheidene kerkgenootschappen uit 's Lands middelen bezoldigingen toe te kennen, was in de memorie van toelichting met volkomen stilzwijgen voorbijgegaan. Enkele leden hadden hierover evenwel gaarne de zienswijze der regering vernomen.

Bij hoofdstuk VII (*Kathol. eeredienst*) werden gelijke beschouwingen in het midden gebragt, nopens het al dan niet wenschelijke, dat aan het hoofd van elk der beide departementen van eeredienst een afzonderlijk minister wierd gesteld.

Aan de eene zijde beweerde men, dat het in verband met het beginsel der afscheiding van kerk en staat niet verkieslijk was, dat er afzonderlijke ministers van eeredienst bleven bestaan, ook omdat daaruit ligt meerdere bemoeijenis van den staat met bloot-kerkelijke zaken kon voortspruiten, dan wenschelijk moest worden geacht. Daartegen voerde men aan, dat wat er ook van de geheele afscheiding van kerk en staat zijn mogt, toch nooit zou kunnen beweerd worden, dat de staat omtrent de kerkgenootschappen geheel onverschillig moest blijven; dat altijd zekere band zou blijven bestaan, en dat, dit aangenomen, het nuttig moest worden geacht, dat bij strijd van belangen het hoofd van het betrokken departement van eeredienst als bemiddelend kon optreden.

Men voegde er nog bij, dat, zoo de afzonderlijke departementen van eeredienst bleven bestaan, de bezuiniging, die uit het niet vervullen van de betrekking van minister voortvloeide, van luttel belang was; terwijl het opdragen der waarneming van een departement van eeredienst aan een' ander' minister aanleiding gaf tot moeijelijkheid en strijd en 's Konings keuze van hoofden der departementen van algemeen bestuur te zeer belemmerde. Er waren leden, naar wier gevoelen het bestaan van een afzonderlijk minister van Roomsch-Katholijke eeredienst in het afgetrokkene misschien minder noodzakelijk, maar onder de tegenwoordige omstandigheden zeker wenschelijk was, en die dan ook zich voor het vervolg niet door hunne thans geuite zienswijze gebonden wilden geacht hebben. Eindelijk waren er, die met opzigt tot dit punt nader met de denkwijze der regering bekend wenschten te worden gemaakt.

Bij hoofdstuk X (*Oorlog*) werd aangemerkt, dat men uit de memorie van toelichting heeft gemeend te moeten opmaken, dat er nog eene suppletoire begrooting voor dat onderwerp te wachten zoude zijn; — dat men nog het cijfer van het hoofdstuk op een bedrag van *f* 10,400,000 heeft willen houden, niettegenstaande men dit bedrag op den duur als onvoldoende beschouwt. Dergelijke handelwijze is vrij algemeen afgekeurd, op grond, dat men, om tot eene eindbeslissing te komen, bepaald behoort te weten, waaraan zich te houden.

Velen hebben, de bedoelde strekking afkeurende, tevens verklaard, dat zij bepaaldelijk tegen eenige verhooging van het cijfer van dit hoofdstuk gestemd waren. Naar hun inzien, behoorde de verdediging des lands in verband te staan met onze financiële krachten; — mogt daarbij de druk van den rentelast niet uit het oog worden verloren, en behoorde er een einde te komen aan de gedurige organisatiën en reorganisatiën.

Eenige leden hebben intusschen begrepen, dat, indien de noodzakelijkheid daarvan voldoende werd bewezen, men toch aan de regering de middelen niet konde onthouden, om 's lands verdediging in een' voldoenden toestand te brengen, vooral in de tegenwoordige staatkundige gesteldheid van Europa. Op eene bedenking tegen het verleenen van pensioen, is van die zijde aangemerkt, dat men welligt nog te veel officieren in dienst behield, die, bij het uitbreken van oorlog, zouden bevonden worden de geschiktheid tot die dienst niet meer te bezitten.

Ook de meerdere oefening van de miliciens is dezen leden zeer wenschelijk voorgekomen, maar zij hebben gemeend niet te kunnen instemmen met het gevoelen, in de memorie vooruitgezet, alsof de prijzenswaardige houding der schutterijen in 1830 en 1831 alleen het gevolg zoude zijn geweest van het langer onder de wapenen verblijven der miliciens.

Sommige leden meenden bij de regering er op te moeten aandringen, om niet dan in de hoogste noodzakelijkheid er toe over te gaan om de jonge miliciens, langer dan thans geschiedt, onder de wapenen te houden.

Ten aanzien van het materiëel is almede opgemerkt, dat in dat opzigt de ware staat van zaken niet wordt blootgelegd; dat er wel minder wordt aangevraagd dan voor 1853, maar dat deze vermindering slechts schijnbaar is, gemerkt het cijfer van het bedrag van hetgeen waarop uit het fonds der verstrekkingen wordt gerekend; welk cijfer voor 1854 *f* 292,510 bedraagt, zoodat schijnbaar *f* 84,000 minder wordt gevraagd, dan voor 1853 is toegestaan, maar deze vermindering inderdaad niet meer dan *f* 28,350 beloopt.

Bij het onderzoek over hoofdstuk XI (*Koloniën*) is gevraagd of de regering voornemens was de vacante plaats van vice-president van den raad van Indië weder te vervullen. Men wenschte ook het vervolg der regerings-verslagen over de koloniën te ontvangen. Men zou gaarne de wijze van beheer en verantwoording der Indische geldmiddelen tot een einde zien brengen. Aangaande het te wachten regerings-reglement voor de W.-Indische koloniën hebben eenige leden der regering in bedenking gegeven, om het vraagstuk der emancipatie niet daarin op te nemen, omdat daardoor welligt, ten gevolge van het verschil der gevoelens deswege, het tot stand komen van het reglement zou worden vertraagd. Men wenschte wijders van de regering te vernemen, of bij haar iets bekend is over het lot der slavenbevolking in Suriname.

AMSTERDAM, 18 October.

Dezer dagen circuleert er, naar wij vernemen, binnen Leiden ter onderteekening bij professoren, praeceptoren en andere letterkundigen, een uitvoerig gemotiveerd adres aan den minister van binnenl. zaken, houdende verzoek om in het belang der akademische studiën, het vroegere staatsexamen, met verbetering der daarin voorkomende gebreken, te herstellen; dit stuk moet vrij voldoenden bijval vinden.

— Naar men verneemt, heeft dezer dagen het stedelijk bestuur van Amsterdam zich tot het hooge bestuur gewend, naar aanleiding van eene missive van de orde van professoren aan het Athenaeum Illustre, waarbij zij klagen, dat door het bekende Koninklijk besluit van den 24sten Aug. 1853, no. 31, inbreuk wordt gemaakt op het regt om de examina af te nemen, die gevorderd worden om tot de studiën te worden toegelaten.

— De Koning van Pruissen heeft aan den lijfarts van Z. M. den Koning der Nederlanden, professor *F. J. Everard*, de orde van den rooden adelaar tweede klasse geschonken.

— Men schrijft uit Paramaribo, dat aldaar den 20sten Aug. een schoener arriveerde van het eiland Madera, met 114 Portugesche emigranten, mannen, vrouwen en kinderen, aan boord. Deze zijn daar onmiddellijk door plantaadjehouders gehuurd en voor den landbouw gebruikt. Het laat zich aanzien, dat deze lieden er zeer goed zullen kunnen voldoen en de negers zouden kunnen vervangen; dit zou voor Suriname een wezenlijk behoud zijn, dewijl het aantal negers steeds afneemt en vroeg of laat de emancipatie toch ingevoerd zal moeten worden. Spoedig zullen er meerdere inwoners van dat eiland aangevoerd worden, want de lust om deze pas aangekomene menschen op de plantaadjes over te brengen was zeer groot. Als er 1000 aangevoerd waren, mag men het er voor houden, dat deze terstond zouden geplaatst geworden zijn. Voor zoo verre bekend is, is er van de zijde van het gouvernement echter niets gedaan, om deze onderneming, welke zoo heilzaam voor de kolonie kan werken, aan te moedigen. (*U. Ct.*)

LEIDEN, 18 October.

Wij vernemen, dat de hooggeleerde heer dr. *M. de Vries*, onlangs benoemd tot hoogleeraar in de Ned. taal, welsprekendheid en geschiedenis, den 29sten dezer maand zijne plegtige intreêredevoering zal houden.

HAARLEM, 17 October.

Naar men verneemt, zullen de gezamenlijke bakkers aan den gemeenteraad een adres aanbieden, waarbij zij verzoeken, om of zoo lang de duurte der levensmiddelen stand houdt, den stedelijken accijns op het gemaal, voor zooveel de tarwe betreft, tot op de helft te verminderen, of wel gedurende dat tijdvak te bepalen een maximum van den prijs van het brood, voor welken het zal mogen verkocht worden, en uit de stedelijke middelen hun, bakkers, alsdan schadeloos te stellen.

UTRECHT, 15 October.

Van het getal studenten, dat alhier tot het bijwonen der akademische lessen zich had doen inschrijven, vóór het Koninklijk besluit, dat niet weinigen op eene onaangename wijze verrast heeft, zijn onderscheidenen geheel achtergebleven. Tot nog toe althans ontbreken een twintigtal van de nieuw ingeschrevenen. Aangekomen zijn sedert de opening van den nieuwen cursus ongeveer zeventig nieuwe studenten, van welke nagenoeg de helft voor de theologische studiën bestemd zijn. Degenen, die zich aan de voorbereidende examina van de litterarische faculteit hebben onderworpen, zijn eenstemmig in de verklaring, dat zij met toegevendheid zijn behandeld.

ZWOLLE, 17 October.

Men schrijft heden uit Delden: „Wij vernemen, dat de kwestie tusschen den heer baron *van Heeckeren van Wassenaer*, lid der 1ste kamer Staten Generaal en misschien de grootste grondbezitter in Nederland, en het rijk over de waardering der nalatenschap van wijlen vrouwe *M. C.* gravin *van Wassenaer*, ten voordeele van eerstgenoemde is afgeloopen, zijnde magtiging verleend tot voldoening der aanzienlijke kosten van de geregtelijke waardering, ten laste van het rijk; — eervol is deze afloop voor den heer *van Heeckeren*, te meer omdat de taxatie, ten behoeve van het rijk, beneden de aangifte moet zijn gebleven, welke door z. hoog welgeb. voor het regt van successie is gedaan en een bewijs oplevert dat goede trouw nog niet vreemd is bij de aanzienlijken in den lande."

ASSEN, 19 October.

Wij vernemen tot onze vreugde, dat de verschillen, tusschen de directeuren van de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-maatschappij en de aannemers bestaande, op goeden weg zijn om vereffend te worden, alsmede dat het waarborgkapitaal binnen kort zal gestort worden. Dat de zaken dezer maatschappij evenwel geheel in orde zijn, zooals de *Pr. Gr. Ct.* meldt, kunnen wij bepaald tegenspreken.

— Voor vier dagen werd hier een van dolheid verdachte zwarte hond gezien, die den weg naar Rolde was ingeslagen. Na lang zoeken gelukte het den veldwachter heden hem op te sporen en te dooden.

— Men verneemt, dat het lid der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe dr. *P. Hofstede Crull*, door z. exc. den min. v. binnenl. zaken tijdelijk voor dit jaar tot president is benoemd.

— Te Eelde circuleert een adres ter onderteekening voor arbeidslieden en den behoeftigen middenstand, inhoudende het verzoek aan Z. M. den Koning tot afschaffing van den accijns op het gemaal, of tot het nemen van zoodanige maatregelen, als Z. M. mogt noodig keuren, ten einde de prijs van het minst onontbeerlijk voedsel, het brood, daardoor verlaagd worde.

— Sedert eenigen tijd is te Vries in de gehuchten eene ziekte onder de varkens heerschende, welke niet bekend is, maar welker geaardheid is een zacht, kort, kwijnend lijden, zonder spijs of drank te gebruiken.

— Men verzoekt te berigten, dat er voorshands althans, om daarvoor bestaande redenen, geen gevolg zal worden gegeven aan het denkbeeld, om hier ter stede eene *eigene broodbakkerij* op te rigten.

GRONINGEN, 20 October.

Op nieuw hebben eenige ingezetenen ter dezer stede besloten, ten gevolge van de tegenwoordige tijdsomstandigheden, eene verhooging van werkloon aan hunne bedienden te geven.

— Volgens eene jaren lang bestaande gewoonte hier ter stede, bevond zich Dingsdag middag l.l. een groot aantal wandelaars aan den Heereweg, door het heerlijk herfstweder mede daartoe uitgelokt, om de terugkeerende marktgangers en rijtuigen te zien passeren, die des morgens door en uit deze stad naar de Zuidlaardermarkt waren getrokken. Het getal rijtuigen, dat des morgens uit de Heerepoort daarheen vertrokken was, bedroeg 757, waarbij nog gevoegd kunnen worden 57 koppels losse paarden van twee, drie, vier en meer.

— Bij besluit van den 14den October j.l., heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester der gemeente Marum te benoemen jhr. E. de Wendt Alberda van Ekenstein.

— Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt zal van garnizoens-standplaats verwisselen de off. van gez. 1ste klasse Deurink, die van Haarlem naar Groningen vertrekt.

— Ten gevolge het bedanken van den heer mr. B. Haitzema Viëtor voor zijne benoeming als lid van de te *Winschoten* gevestigde Kamer van Koophandel, heeft aldaar tot aanvulling dier vacature eene nieuwe stemming plaats gehad. Er waren ingekomen 31 stembiljetten, en daarbij op F. H. Smith 16 stemmen, die, de volstrekte meerderheid bekomen hebbende, alzoo is gekozen. De overige stemmen waren uitgebragt als volgt: op A. Koops 6; U. J. Groenier 3; R. Bronsema 1, mr. H. J. Engelkens 2; J. A. van Kregten 1; B. Ebens 1 en J. S. Mestingh 1.

— In de vereenigde vergadering van de hoofd-commissie der Oostermoersche en Zuidenveldsche veenen en de volmagten van de 9 markten, den 17den te *Gasselte* gehouden, is, onder meerder, in plaats van wijlen den heer mr. G. Vos, benoemd als lid der hoofd-commissie mr. M. v. d. Tuuk, procureur bij de arr. regtbank te Winschoten, wonende te Veendam, terwijl de heer mr. C. L. Kniphorst, die als lid en secretaris aftrad, als zoodanig is herkozen.

— Het gerucht, dat het te Tilburg garnizoen houdend korps Limburgsche jagers te paard op den 1sten of 15den November e.k. van daar zoude vertrekken, wordt bewaarheid, daar van gezegd korps op den 21sten dezer de staf en een escadron naar *Leeuwarden* en het andere escadron naar *Groningen* zal oprukken. Dat deze verrassende tijding bij velen te Tilburg een' kommervollen indruk te weeg brengt, laat zich ligtelijk begrijpen, wanneer men in aanmerking neemt, dat eene menigte ingezetenen, welke geheel of gedeeltelijk in het garnizoen hun bestaan vinden, eensklaps daarvan worden verstoken.

(Volgens een berigt in de *N. Rott. Ct.*, zou het eerste benevens een gedeelte van het tweede escadron, met den staf, zich onder kommando van den luitenant kolonel J. C. Fundter naar Leeuwarden begeven, terwijl het overige gedeelte van het 2e escadron, bestaande uit 72 manschappen, onder kommando van den ritmeester Matchek, naar Groningen vertrekt; of hun uitblijven slechts tijdelijk, dan wel of, zij te Tilburg door ander garnizoen zullen vervangen worden, was onbekend.

— Het volgende wordt ons uit *Grijpskerk* berigt: „Op Zaturdag den 15den Oct. werd er eene vergadering gehouden ten huize van den logementhouder D. P. Feenstra te Kommerzijl, ten einde eene afdeeling op te rigten van de maatschappij: ter bevordering van nijverheid, gevestigd te Onderdendam. Ofschoon de opkomst niet zeer talrijk was, bleek het toch dat een 20tal personen in verschillende dorpen van 't Westerkwartier wonende, genegen was om tot die afdeeling toe te treden. Er is eene commissie benoemd tot het ontwerpen van een concept-reglement, bestaande uit de heeren jhr. mr. J. W. T. J. du Peyrou van Breugel, regter in het kanton Zuidhorn, J. K. de Waard, landbouwer te Kuigezand, en P. Dijksterhuis, schoolonderwijzer te Grijpskerk. Het is te wenschen dat de benoemde commissie schielijk met het haar opgedragen werk gereed zij, opdat deze zoo belangrijke zaak op vaste grondslagen worde gevestigd, terwijl

het te hopen is, dat velen tot deze heilzame maatschappij mogen toetreden, om daardoor de nijverheid in de uitgebreidste beteekenis van dat woord te bevorderen, tot heil van land en volk."

— Uit *Zuidhorn* berigt men ons, d.d. 18den October:

De tweede jaarlijksche tentoonstelling van Ooft- en Tuinvruchten te *Wehe*, onder directie van den heer predikant T. F. UILKENS aldaar, voldoet in alle opzigten aan de verwachting en verdient wel door liefhebbers van tuin- en landbouw bezocht te worden. Inzender dezes heeft met genoegen een uur op dezelve doorgebragt.

Eene rij fraaije kalebassen, alléén reeds een bezoek waard, treft bijzonder en allereerst de aandacht. De genette meloen-kalebas, gekweekt door ds. UILKENS, weegt 106, die van den heer RIJKENS 96 halve Ned. ponden, terwijl de andere 31 soorten en varieteiten door hare grootte en 't bijzondere en schoone der vormen de tentoonstelling tot sieraad verstrekken. Onder de komkommers verdienen opmerking de witte konings, de groote groene Erfurter en de Kaapsche. Men vindt er eenige vreemde koolsoorten, als: de vaste Baccalana, hard als ijzer, de choumarcelin, eene der beste winterkoolsoorten, de Straatsburger-centenaarkool, de Italiaansche palm- en de hooge bruine winterkool, alle uit den tuin van ds. UILKENS, terwijl ds. DRONRIJP UGES, te *Uithuizen*, met meer andere voorwerpen, inzond de Siciliaansche bleekroode bloemkool. Van ds. UILKENS ziet men mede eenige exemplaren van de lakplant, de Nieuw-Zeelandsche spinazie, de Apios Tuberosa, de Ullicus Tuberosus, de aardpeer, de knollen van Freneuse, de Altvingham-zomerwortels, fraai van vorm en een voet lang, de witte-suikerbroodsvormige rammenas, de Haricot beurse (eene malsche saladeboon zonder stroopsel). Andere liefhebbers stelden ter bezigtiging koolrapen boven den grond (L. BIJLK), mangelwortelen van buitengewone zwaarte en lengte (K. FABER), groote knollen (KNOOIHUIZEN), reuzen-uijen (ds. DRONRIJP UGES), mooije exemplaren van salade- en snijboonen, van krop- en andere salade, aardamandelen enz. enz.

Van appelen en peren zijn er meer dan 100 soorten verscheidenheden aanwezig, meest ingezonden door den tuinman SPANNINGA, te *Zuurdijk*, den heer RIJKENS, GRAATSMA en anderen, terwijl nooten, amandelen, mispels, kweeperen, druiven niet zijn vergeten.

De bezoeker lette vooral op de belangrijke verzameling van geheel nieuwe, uit zaad gekweekte aardappelen, van welke 40 soorten welwillend ter bezigtiging zijn gesteld door den heer BONTHUIS, te *Uithuizen*, welke de tentoonstelling daardoor zeer aan zich heeft verpligt.

Een honderdtal cactussen, ingezonden door de heeren ds. UILKENS; CRONE, pastoor te *Hoorn*; HEGGE, te *Wehe*, en SPANNINGA, te *Zuurdijk*, zet aan de expositie niet weinig luister en afwisseling bij, terwijl ook eenige spelingen der natuur in ooft- en tuinvruchten de bezigtiging wel verdienen, vooral een beetwortel-stengel, ingezonden door BOLT te *Wehe*.

Het is te wenschen, dat de belangstelling, welke de heer UILKENS bij deze tentoonstelling mogt ondervinden, hem ook in een volgend jaar ten deel zal vallen, in het belang van een' tak van nijverheid, die de belangstelling van allen grootelijks verdient.

De tentoonstelling blijft open tot den 31sten October en het bezoeken van dezelve bevelen wij ook daarom des te gereeder aan, omdat met haar nog een edel doel is verbonden, n.l., om door eene vrijwillige gifte den nood der armen in den aanstaanden winter te helpen lenigen.

— Men berigt ons uit *Peize* het volgende: „De vergadering van de pandpligtigen over een' nieuw aan te leggen straatweg door het dorp Peize, heeft den 12den dezer plaats gehad; de meeste pandpligtigen waren tegenwoordig, doch men is even als in vorige vergaderingen tot geen resultaat gekomen. De zwarigheid bestaat daarin, dat er pandpligtigen zijn, welke voorgeven geen belang bij dien weg te hebben, om reden zij dien weinig passeren. Laat ons dit eens toestemmen, maar is het wel bewezen, dat hunne kinderen en kindskinderen, ja zelfs hun nageslacht geen partij van dezen weg zullen trekken? Men gelooft niet dat zij, dit hebben nagedacht, het ware te wenschen, dat zij zulks deden; ook is men als mensch verpligt voor zijn' evenmensch nuttig te zijn; nog meer, men moest bedenken, dat daardoor in dezen duren tijd de minvermogenden, in deze gemeente door het aanleggen van dezen weg, nog een schamel stukje brood kunnen verdienen en het dorp Peize daardoor uit een' poel van modder en slijk zoude worden opgeheven.

Na lang in deze vergadering over en weder te hebben geredeneerd, is men in weerwil der oppositie ten slotte tot het besluit gekomen, dezen weg aan het gemeentebestuur op te dragen, waartoe eene commissie is benoemd. Dit geeft dus hoop, dat deze weg tot stand zal komen, daar de heer burgemeester, wien de belangen dezer gemeente zijn toevertrouwd, deze zeer ter harte neemt, waarvoor z.e. alle regtmatige hulde toekomt."

— Wij vernemen, uit de *Dr. en Ass. Ct.*, dat Z. Exc. de minister van binn. zaken, namens den Koning, aan de arbeidslieden te Smilde, die, met het oog op den naderenden winter en met den wensch om alsdan werk te bekomen, van Hoogstdenzelven hebben verzocht, om de uitvoering van het *Drentsche veen- en midden-kanaal* en van het *kanaal van Assen op Groningen* te bevorderen, heeft doen antwoorden, dat, zoodra de veen- en midden-kanaal-maatschappij het bepaalde waarborgs-kapitaal zal hebben gestort, hetgeen volgens onderhands verkregene verzekering, mag gerekend worden *aanstaande te zijn*, de directie dier maatschappij in staat zal worden gesteld, met de werken een' aanvang te maken, en dat hun belang eene spoedige ter handneming dier werken schijnt mede te brengen, en dat, *wat het kanaal van Assen naar Groningen betreft*, de beraadslaging der Staten Generaal omtrent het wets-ontwerp, de onderneming betreffende, *hetwelk weldra op nieuw zal worden aangeboden*, moet worden afgewacht, alvorens de uitvoering van dit werk zoowel in het algemeen belang als in het bijzonder belang der werkbehoevende menigte kan worden bevorderd.

— Men schrijft uit *Drenthe* aan de *Rott. Ct.*: „Ettelijke dagen geleden werd door onze provincie gedreven eene kudde runderen, ruim 300 in getal, bijna allen van halfjarigen ouderdom en gekocht op de markt te Dragten in Friesland. Een twintigtal werd voor Oost-Friesland bestemd, doch de anderen trokken over de Hannoversche grenzen, ten einde te Nyenborg op den spoorweg geplaatst en dan naar de omstreken van Berlijn getransporteerd te worden. De inkoop dier runderen geschiedde om aldaar het Friesche ras te bekomen en — er waren ook stieren bij de kudde — te behouden. — Veenboekweit is in deze provincie in verbazende hoeveelheid gewonnen. De oudste menschen hebben van zulk eene kwantiteit geen geheugenis. Een groot gedeelte daarvan is ook zeer goed en droog binnengekomen. De rogge-oogst is middelmatig. Hoewel de invoer van Hannover nu zoo goed als geheel vrij is, kan dit ons toch geen ruimer markt geven, want Hannover zelf heeft behoefte en wil zich gaarne van hier approvianderen. Gelukkig dat er zoo veel boekweit is, vooral wijl de aardappelen, men mag zeggen, mislukt zijn. Wij hebben toch geen half gewas, misschien hoogstens een derde van het gewoon verbouw. Mogt echter de boekweit op dezen hoogen prijs, f 7 per mud, blijven, dan komt de overvloed van dit artikel den arbeidsman nog niet te stade, want hij verdient niet genoeg om zich dat voedzaam levensmiddel aan te schaffen. In Hannover nam men onderscheidene maatregelen om het knellende der duurte voor den geringeren stand te verligten. Zoo werd, onder anderen, aan de jeneverstokers voorgeschreven, hoe veel rogge zij per week mogten verbruiken."

— Volgens een marktberigt van den 6den dezer uit *Zutphen* (in de *Arnhemsche Courant* van den 11den medegedeeld), waren aldaar op dien dag 2600 mud aardappelen geladen, tegen f 2,30 à f 2,50.

— Den 25sten dezer houdt de *Holl. maats. van Landbouw* eene algemeene buitengewone vergadering te *'s Hage.* Onder de voorstellen daarin ter tafel te brengen telt men dat, om opheffing van de belasting op de maïs aan het gouvernement te verzoeken, omdat daardoor de aankweeking van dit voor menschen en vee zoo nuttige gewas tegengehouden wordt.

— De minister van financiën heeft noodig geoordeeld den belanghebbenden te doen opmerken, dat geen Nederlandsche zeebrief verleend wordt, zonder dat het schip, waarvoor dezelve wordt afgevraagd, hier te lande gemeten zij, en dat evenzoo het voor de zeebrieven van buiten 's lands gebouwde schepen verschuldigde registratie-regt niet kan worden in ontvangst genomen, zonder dat de administratie in de gelegenheid gesteld zij om zich door eigen waarneming of door onderzoek van deskundigen van de juistheid der opgegevene waarde te overtuigen.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul van *Pernau*, van den 7den October j.l., heeft de oogst van rogge door de vroege aanhoudende koude in het vorig najaar, het gebrek aan regen in het voorjaar en de schraalte tot aan het einde van Junij, bijzonder geleden, en is in sommige streken het zaaizaad naauwelijks ingeoogst; in meer verwijderde streken heeft het vruchtbare weder, tegen het midden van Junij, de schade eenigzins hersteld; de oogst is evenwel als een zeer middelmatige aan te merken, de kwaliteit echter goed en het gewigt tegen 118 à 120 pond te berekenen.

Daarentegen leverden gerst en haver eene zeer goede uitkomst op, èn naar kwantiteit èn naar kwaliteit: de landgerst weegt ongeveer 105 p., grove gerst 108 à 110 en haver 80 à 82 p. De tot verkoop bestemde hoeveelheid dezer artikelen zal, wegens het gering bedrag van den rogge-oogst, aanmerkelijk worden verminderd, daar veel haver en gerst tot het stoken van brandewijn zal worden gebruikt.

De opbrengst van tarwe (ofschoon in die streken zeer weinig verbouwd) is bevredigend.

In het cholera-hospitaal te *Amsterdam* is op den 18den Oct. ingekomen 1 lijder, hersteld 1, overleden 4, blijvende in behandeling 22.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Rotterdam* zijn aangegeven op den 16den October: 4 cholera-lijders, 1 hersteld en 3 overleden, en op den 18den dezer 5 lijders, 5 herstelden en 5 overleden.

(In ons vorig nommer stond als aangegeven lijders op den 13den abusivelijk 71, dit moet zijn 11.)

— Te *Raamsdonk* hebben zich eenige cholera-gevallen voorgedaan die den dood ten gevolge hadden. Die gevallen openbaarden zich bij daglooners, die in of nabij Rotterdam werkzaam geweest en nu huiswaarts gekeerd waren.

— Te *Hoogeveen* zijn j.l. Zaturdag met hunne vaders, zijnde schippers, uit Holland aangekomen drie kinderen, waarvan reeds twee, volgens geruchten, aan de cholera laboreerden, toen zij aankwamen, en het derde, zijnde een neef van de beide anderen, mede door de ziekte aangetast en reeds den namiddag overleden is.

De *Landbouwkundige Courant* zegt het volgende:

In Beijeren heeft men proeven genomen om rogge te gelijk met zomergerst, van elk de helft van de gewone hoeveelheid zaaizaad, uit te zaaijen. De gerst, doordien zij zeer ruim staat, verdrukt de rogge niet, die evenwel, gelijk altijd winterrogge, welke in het voorjaar gezaaid wordt, niet opschiet. Zoodra evenwel de gerst gemaaid is, schiet de rogge op; afgemaaid vóór den winter, levert zij eene ruime hoeveelheid veevoeder op en in het volgende voorjaar, op nieuw doorgroeijende, heeft men een geweldig uitstoelen van de zeer forsche planten te verwachten. Het is wel der moeite waard, om deze proef, op schoon en welig land natuurlijk, te nemen. In plaats van den akker voor de rogge te bestellen en alzoo *uit te geven*, zou men eene niet te versmaden hoeveelheid veevoeder van den akker trekken, juist in eenen tijd wanneer dat zeer te pas komt.

De Maatregelen,

die thans in België in 't belang der openbare gezondheid, door 't gouvernement worden aanbevolen en door de gemeenten uitgevoerd.

Wij laten hier, naar een Vlaamsch blad, volgen hetgeen thans (onder meer) in België van gouvernementswege wordt aanbevolen, als boven alles geschikt om de cholera, zoo mogelijk, voor te komen. (Wij behoeven niet te herinneren, dat boven *alle* landen van Europa, België, sedert vele jaren reeds, uitmunt in het behartigen van de belangen der openbare gezondheid.)

Het gouvernement komt nieuwe wenken geven, ten einde de uitvoering te verzekeren der werken van gezondmaking, welke de straten en ongezonde woningen in de gemeenten vereischen. Deze maatregel is des te noodzakelijker, daar in sommige landen besmettelijke ziekten heerschen en dat het behoort al de noodige voorzorgen te nemen voor het geval dat ze alhier zich ook kwamen vertoonen.

Zie hier in 't kort welke maatregelen er voorgeschreven worden in 't belang der openbare gezondheid:

Den publieken weg en de woningen te zuiveren;

Het wegnemen van de te nabij de huizen gelegene verzamelplaatsen van besmetting, zoo als mesthoopen, poelen van stilstaand water en modder;

Zich toeleggen op de verwijdering, zoo veel mogelijk, uit het midden der dorpen, van de kerkhoven, de rootputten, enz.;

De plaatsen waar veel menschen zich doorgaans bevinden, zoo als schoollokalen enz., die onder opzigt van de gezondheidsdienst te wenschen laten, gezonder maken, door geschikte middels van luchtvernieuwing en zelfs door besmetting ontnemende berookingen;

Het gemakkelijk en regelmatig wegvloeijen van 't regenwater en van 't water der huizen verzekeren;

De wijze van bouwing der riolen en der privaten verbeteren;

Aan de inwoners eene gezonde en genoegzame hoeveelheid water bezorgen voor hunne huiselijke noodwendigheden;

Verwijderen van de gebouwde kringen, de gestichten die door ongezonde uitwasemingen, gevaarlijk zijn voor de openbare gezondheid;

Des noods onderstand verschaffen van kleedingstukken, bedderijen, enz., aan de arme huisgezinnen;

Eindelijk, eene standvastige bezorgdheid toewijden aan alles wat kan medewerken tot verbetering van den gezondheidstoestand der bevolking, dit zijn de pligten, welke aan het bestuur zijn opgelegd, wat de dienst der openbare gezondheid betreft;

Bijzondere gegoede personen zullen het ook waarschijnlijk als een pligt aanzien, van, in het bereik hunner middelen, het bestuur behulpzaam te zijn, ten einde aldus het grootste gevaar der besmettelijke ziekten te vermijden.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 15 Oct., kapit. *Lodewijks* Arendina Sophia, van Emden; den 16den *Broekema* Ida Hillechiena, v. Newcastle; *Gust* Antonia Francina, *Stuit* Beerta Hendrika en *Boswijk* Hendrika, alle 3 van Riga; *de Jonge* Elisabeth, van Anclam; *van der Woude* Gezina Gezina, *Colle* de Jonge Pieter en *Feijes*, voor *Schaap*, de Jonge Klaas, alle 3 van Dantzig; *Koning* de Jonge Willem, van Stettin; *Ellens* Lammegina Margonda, van Hammerfest; den 17den *Waterborg* Fennechina, van Londen; *Kruisinga* Vr. Reina, van Kiel; *Heins* Bouwina, van Fehmarn; *Lohman* Roelfina Gerardina, van Rotterdam. — Te Hollesloot den 16 Oct., *Bultje* Eemstroom, van Archangel; *Garrels* Henrica Christina, v. Riga. — Te Texel den 16 Oct., *Zwieting* Petrus Horreus, van Wolgast; *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, van Odessa; den 17den *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria en *Dijkhuis* Christina Jacquelina, beide v. Odessa; *Eefting* Jeantine, van Suriname; *Zeven* Elisabeth, van Ibraila; *de Haan* Siwerdina, *Potjer* Catharina Jantina en *Steffens* de Jonge Andries, alle 3 van Liverpool; *de Boer* Maria, van Bordeaux. — In het Vlie den 14 Oct., *Ebeling* Egberdina Annegina, van Riga; *Gnodde* Alida Sophia, van Greifswald. — Te Helvoet den 15 Oct., *Hitman* Twee Gebroeders, van Petersburg; den 16den *Smit* Elisabeth van Leiden, van Glasgow; den 17den *de Jong* Petrus Jacobus, van Liverpool; *Koster* Margaretha en *Smith* Arendina, beide van Riga. — Te Vlissingen den 15 Oct., *Bontekoe* Jonge Lucas, van Lubeck, den 16den *Mooij* Hylke Tromp, van Livorno. — Te Falmouth den 15 Oct., *Jager* Jeanne Agatha, van Galatz. — Te Yarmouth den 14 Oct., *Tunteler* Christina Christina, van Wormerveer.

Binnengekomen te Hamburg den 16 Oct., kapit. *Prins* Weldaad, van Vegesack; den 17den *Bontekoe* Jacobina, van Aberdour; *van Dijk* Eva Hendrika, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 14 Oct., *Boon* Anna Catharina, van de Oostzee. — Te Kiel den 15 Oct., *Jonker* Sieberlina, van Rostock. — Te Dantzig den 14 Oct., *Lovius* Waakzaamheid, *Kolk* Dankbaarheid en *Schuring* Hillechina, alle 3 van Londen. — Te Bolderaa den 11 Oct., *Westenborg* Dierwerdina, van Antwerpen; den 12den *Scholten* Elsiena Catharina, van Dendermonde. — Te Nerva den 7 Oct., *Nepperus* Elisabeth, van Liverpool.

Binnengekomen te Texel den 18 Oct., kapit. *Zoetekerk* Margaretha, van Newcastle; *Mellema* Jacobus Antonie en *de Groot* Georg Andries, beide van Archangel. — Te Helvoet den 18 Oct., *Stutvoet* Annechina Arendina, van Liverpool. — Te Stockton den 14 Oct., *van Aken* Hendrika Dorenthea, van Gothenburg. — Te Londen den 17 Oct., *Doekes* Alida Giezen, van Archangel; *Hut* Marchina Margaretha, van Koningsbergen. — Bij Ramsgate den ...., *Zeven* Concordia, van Arendahl naar Bristol. — Te Rouaan den 15 Oct., *Puister* Industrie, van Wolgast. — Te Liverpool den 15 Oct., *Hofkamp* Hortense, van Antwerpen. — Te Venetie den 10 Oct., *Koning* Gesina Jantina, van Amsterdam. — Te Havana den 13 Sept., *Ruiten* Antje, van Harlingen. — Te Santos vóór den 2 Sept., *Post* Gezina, van Liverpool, zou eene lading voor Hamburg innemen.

Zeilklaar te Newcastle den 14 Oct., kapit. *Botje* Gesina Alida, naar Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Oct., kapit. *Schuring* Annegina, naar Genua; den 16den *de Groot* Wierdina Fokkelina, naar Hamburg; den 17den *de Groot* Concordia, op avontuur. — Uit het Vlie den 15 Oct., *Schut* Jacob Synes, naar Riga; *Ploeg* Vertrouwen, naar Wismar; *Banting* Geziena, naar Heiligenhaven; *Bakker* de Vr. Geertje, naar Noorwegen. — Van Helvoet den 16 Oct., *Schabeling* Harmonie, naar Liverpool; *Kuiper* Annechina Elsina, naar Riga.

Vertrokken van Bremerhaven den 14 Oct., kapit. *Schuur* Aaltje Pronk, naar Koningsbergen. — Van Travemunde den 15 Oct., *de Haan* Alida en *Peters* Annette, beide naar Amsterdam. — Van Warnemunde den 14 Oct., *Legger* Geerdina, naar Stockholm. — Van Bolderaa den 11 Oct., *Stoffels* Stad Leeuwarden, *de Jonge* Castor, *Veling* Harmanna, *Lodewijks* Johanna en *Dijkstra* Drie Gezusters, alle 5 naar Elseneur. — Van Croonstad den 7 Oct., *de Groot* Magrieta Gezina, naar Londen; den 8sten *Slager* Jan Hendrik, naar Alloa; *Speelman* Geertruida Speelman en *Faber* Twee Vrienden, beide naar Rotterdam; *Moesker* Suzanna, naar Harlingen; den 9den *Pott* Anna Arendina, naar Amsterdam; *Bekkering* Gezina, naar Dordrecht; den 11den *Steffens* Johannes, naar Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 17 Oct., kapit. *Bekkering* Atalante, naar Konstantinopel. — Van Plymouth den 14 Oct., *Eisinga* Catharina Charlotta, naar Rotterdam; *Dik* Henriette, naar Hamburg.

ZOUTKAMP, 19 Oct. Binnengekomen den 18 Oct., kapit. *van Dalen* Eendragt, van Frederikstad.

OOSTMAHORN, 19 Oct. Ter reede gearriveerd den 17 Oct., kapit. *de Boer* Vr. Geeske, v. Makkum n. Emden.

Vertrokken den 18 Oct., kapit. *de Groot* Wierdina Fokelina, van Amsterdam naar Hamburg.

DELFZIJL, 19 Oct. Binnengekomen den 16 Oct., kapit. *Boon* Jantiena, v. Odessa; *de Groot* Geziena, v. Noorwegen; *Douwes* Venus, v. Oldenburg; den 17den *Oosterhuis* Janna, v. Hamburg; *Esbra* Elisabeth, v. Middelfarth n. Amsterdam, bijlegger om order.

Vertrokken den 16 Oct., kapit. *Smedes* Pietronella Alberta, n. Halte; *Kraan* Vriendschap, n. Noorwegen; *Hulzebos* Catharina, *Deters* Maria Magaretha en *van der Molen* Jantiena, alle 3 naar Leer; den 17den *Chrisler* Geertruida, n. Carolinerzijl; *Siemers* die Frau Frauke, n. Osten; *Wolkammer* Eenige Broeder en *Mandema* Geziena, beide n. Noorwegen; den 18den *Cordes* Gebke Magritha, n. Neuhaus; *Schuur* de Hoop, n. Norden; *Bolmeijer* Onrust, n. Leer.

Kapit. *H. K. de Boer*, voerende het kofschip Hinderika Annechiena, beladen met tarwe, komende van Dantzig en bestemd naar Amsterdam, heeft den 11den dezer des namiddags, op 55° 38′ N. Breedte en 7° 15′ O. Lengte, in zinkenden staat zijn schip met de ekwipagie in de boot verlaten, zijnde des avonds door kapit. *T. T. Middel*, voerende het kofschip Bouwina, van Riga naar Delfzijl, gered en alhier aangebragt.

ST. UBES, 7 Oct. Het schip Hendrika, kapit. *Huisman*, van Cardiff naar Lissabon, is den 3den dezer alhier met verlies van fokkemast, zeilen, tuigagie, enz. binnengeloopen.

COLBERG, 13 Oct. Het schip Margaretha Wilhelmina, kapit. *Lakken*, is geretourneerd.

MEMEL, 13 Oct. Het bij Nidden, den 28 Mei, gestrande schip Hopende Zeeman, kapit. *Topsand*, is uit elkander geslagen. Van de lading is een aanzienlijk gedeelte, van de inventaris echter slechts zeer weinig geborgen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Oct. Klunder, Johannes Lindhorst, v. Petersb. n. Harl., m. lijnz.
Kolk, Jonge Boll, v. Petersb. n. Amst., m. hennep.
Zeegers, Catharina, v. Riga n. Londen, m. haver.
Smit, Morgenster, v. Petersb. n. Rotterd., m. hennep.
Helmers, Hendr. Roelina, v. Nerva n. Hull, m. planken.
Potjewijd, Afiena, v. Charlestown n. Koppenh., m. steenkool.

De Wind den 13 Oct. N.O., N.N.O., N.; den 14den N.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 10 October. Slechts weinig schepen hebben vrachten aangenomen, naar Londen 32 sh. 6 d. per load balken, 70 sh. per vaam splithout; Firth of Forth 4 sh. per quart tarwe; de oostkust van Engeland 25 sh. per ton beenderen.

KONINGSBERGEN, 15 Oct. Er zijn hier weinig ladingen te verschepen. Men stond toe naar Firth of Forth 5 sh. 4 d. in verbinding met de Oostkust, 5 sh. 9 d. met Londen, 6 sh. 1 d. en het Kanaal 7 sh. per qr. tarwe; Grangemouth 5 sh., Hull 5 sh. 4½ d. per qr. tarwe, naar Amsterdam f 38, Rotterdam f 40, Antwerpen f 42 in full per last tarwe.

221ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Lijst. No. 5258 een prijs van f 25000. No. 762 en 1981 ieder een prijs van f 1000. No. 7880, 10217 en 12699 ieder een prijs van f 400. No. 8946 een prijs van f 200. No. 391, 1797, 3051, 4755, 6806, 9247, 9873, 13702 en 18435 ieder een prijs van f 100. — *2de Lijst.* No. 15082 een prijs van f 1000. No. 12767 een prijs van f 400. No. 1884 en 14909 ieder een prijs van f 200. No. 6250, 6509, 11807, 12137, 12291, 13060, 13448, 15800, 18075 en 19252 ieder een prijs van f 100. — *3de Lijst.* No. 17173 een prijs van f 1000. No. 11288 en 19728 beide een prijs van f 400. No. 1531, 3985, 6909, 8650, 8937, 11979, 16345 en 49 ieder een prijs van f 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 14den tot en met den 20sten October 1853 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 10 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 5 ouden en 4 jongen.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 18 *October*. Hoornvee was heden alhier niet ter markt gebragt, hetgeen in verband staat met de gehoudene Zuidlaardermarkt. — Kalveren mede niet veel aangevoerd, en de prijzen welke hiervoor werden besteed, stonden bijna gelijk met die der vorige markt.

Schapen en varkens mede weinig ter markt, terwijl voor het aangevoerde nog steeds hoog geld werd gevraagd. — Een Friesche koopman deed veel opkoop in schapen, voornamelijk in puike soorten.

WINSUM en OBERGUM, 17 *October*. Op de veemarkt die heden alhier werd gehouden heerschte eene groote bedrijvigheid; — er was veel hoornvee ter markt gebragt, ook ontbrak het niet aan koopers, die men uit onderscheidene provinciën van ons land aanwezig vond. — Vet vee werd vlug verkocht tegen 18 tot 22½ cent de 5 oncen; kalfkoeijen gingen gretig tegen hooge prijzen van de hand. — Door Friesche handelaren werd veel gedaan, waaraan men dan ook verhoogde prijzen toeschrijft.

ZUIDLAREN, 18 *October*. Heden werd alhier de herfstjaar-, paarden- en beestenmarkt gehouden. Van heinde en ver was een groot aantal bezoekers naar hier te zamen gestroomd. — In paarden bestond veel aanvoer en was er in de beste soorten wel verkoop, men besteedde daarvoor f 140 tot f 180, f 200, f 210 tot f 225 en voor eenigen hooger; voor jonge (twenter) paarden van f 70 tot f 130, zelfs tot f 145; — de aanvoer van runderen was naar andere jaren gerekend gering; vet vee werd verkocht van 17 tot 21 cent de 5 ons; vroegmelkte van f 80 tot f 100, zelfs tot f 120; in dezen bestond veel vraag. — Het overige rundvee werd naar rato nog al vlug verkocht. — De aanvoer van schapen en varkens was zeer gering.

AMSTERDAM, 17 *October*. 187 vette runderen werden aangevoerd en golden f 190, f 170 en f 150; 176 melk- en kalfkoeijen f 160, f 140 en f 120; 69 graskalver f 25, f 20 en f 18; in schapen was geen handel.

LONDEN, 17 *October*. De aanvoer van buitenlandsch vee was buitengewoon groot en bestond in: 1086 ossen, 1292 koeijen, 506 kalveren, 483 varkens en 9877 schapen. De handel in runderen was zeer loom; 6000 stuks waren aan de markt; de prijzen van Vrijdag werden moeijelijk gehouden. Kalveren vonden traag koopers tot vorige prijzen. Schapen en varkens onveranderd in dezelfde flaauwe stemming.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 18 *October*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 7,05	» 40 ℔ f 3,95
Oude 70 ℔ f 12,25	Veen 64 » » 6,50	Zw. Voer 36 » » 3,45
N. Oml. 68 » » 11,15	» 66 » » 6,90	» 38 » » 3,65
» 70 » » 11,65	GERST.	» 40 » » 3,80
» 72 » » 12,15	N. Winter 54 ℔ f 7,05	BOONEN.
» Old. 68 » » 10,90	» 56 » » 7,35	N. Paardeb. f 6,75 a f 8,25
» » 70 » » 11,40	» 58 » » 7,65	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 11,80	Zomer 54 » » 6,55	Gr. Gortpan f 11,25,50,75
» » » »	» 56 » » 6,85	Par. 100 N. ℔ f 15,50 f 17
ROGGE.	Knobbe 60 » » 7,40	Old. Koolz. f 11,50 f 12,25
O. Inl. 64 ℔ f 8,70	» 62 » » 7,70	Oml. dito f 11,50 f 12
» » 66 » » 9,10	HAVER.	Oostfr. dito f 12,75 f 13
N. » 68 » » 9,50	Dikke 38 ℔ f	Zomerzaad f 8 a f 10,75
» » 70 » » 9,90	» Nieuwe 40 » » 4,00	Lijnzaad f 10 f 11,25
» » » »	» 42 » » 4,15	G. Mosterdz. v. f 9 tot f 16
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,30	Raapolie p.v. f 38
Gr. Zd. 64 ℔ f 6,90	» 46 » » 4,45	Prijs der Boter.
» » 66 » » 7,30	» 48 » » 4,60	1ste soort ¼ ton f 37
» » 68 » » 7,60	» 60 » » 4,75	a - 38
	O. Bl. Voer » »	2de » » » f 35
	Bl. Voer 38 » » 3,80	

Bij ruimer aanvoer van Granen was de handel over 't geheel in een flaauwere stemming. — Tarwe vooral bij 't afgaan der markt tot genoteerde verlaagde prijzen moeijelijk te plaatsen. — Rogge 10 ct. lager. — Grijze Boekweit 10 ct. en Zwarte Veen 20 ct. lager verkocht. — Winter Gerst bijna in een doen, doch met minder handel; Zomer en Knobbe iets lager afgegeven. — Haver iets flaauwer en 10 ct. lager afgegeven. — Boonen prijshoudend. — Zaden in een doen. — Gort niet beter.

ROTTERDAM, 17 *October*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij meerder aanvoer en minder vraag 50 a 75 cents per mud lager, de beste Jarige van f 15 tot f 16; mindere van f 12,75 tot

f 14,50; de beste Nieuwe van *f* 15 tot *f* 16; mindere van *f* 13 tot *f* 14,50; Poolsche als voren bij uitslijting: 156, 157 ℔ witb. *f* 490; Roode soorten meer aangeboden en lager: 162 ℔ N. Hoogl. Kleefsche *f* 495; 156 ℔ Rost. *f* 465; 160 ℔ Petersb. Cub. *f* 400, *f* 410; in veiling 18 last 150 ℔ sterk gewolfde Odessa *f* 340, *f* 341, *f* 342, *f* 345. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. ruim aangevoerd en 30 cents lager, *f* 10 a *f* 11,40; van vreemde soorten werden ongedroogde weinig en Archangel merkelijk lager afgegeven; 148 ℔ Kaukasus *f* 300; 144, 145 ℔ Eupat. *f* 285, *f* 290, *f* 293; 143 ℔ Galatz *f* 270; 143 ℔ Arch. *f* 273, *f* 276; 140, 141 ℔ N. dito bij partij *f* 263, *f* 265. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 30 c. hooger: Winter *f* 7,30 a *f* 7,90; dito Zomer *f* 6,90 a *f* 7,40; voorts 130 ℔ Coursche bij partij *f* 270. — Haver: 20 cents lager, Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,70 a *f* 4,90; dito Lange *f* 3 a *f* 3,80. — Boekweit *f* 15 a *f* 20 lager, op 140 ℔: N. Noordbrab. van *f* 233 tot *f* 237; Vlaamsche *f* 235; Rijn *f* 230; Fransche *f* 210. — Erwten, Zeeuws. Groene *f* 1 per mud hooger, *f* 12,25 a *f* 13; Groote dito *f* 13 a *f* 14; Geld. Graauwe *f* 14 a *f* 17. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 13 a *f* 15,50; dito Bruine *f* 13,25 a *f* 16,50; dito Paardenboonen *f* 7 a *f* 8,30. — Koolzaad: Vlaamsch gestort 65 p. vl.; Zeeuwsch in zakken 64½ p. vl.; puik Flakkeesch 64¾ p. vl.; Zomer 59—61 p. vl.

AMSTERDAM, 17 *October*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 46 à *f* 49, Kuinder *f* 46 à *f* 47, Kamper *f* 46 à *f* 48, Deventer *f* 38 à *f* 42, Zwolsche *f* 42 à *f* 45.

AMSTERDAM, 19 *October*. Heden verkocht van Tarwe: 129 ℔ witb Poolsche *f* 442; 130 ℔ b. Pools. *f* 455 bij gerijf; 129 ℔ roodb. dito *f* 425; 128 ℔ b. dito *f* 435, *f* 442; 130 ℔ Meckelenb. *f* 438; 126, 130 ℔ Holst. *f* 405, *f* 430; 126 ℔ Norder *f* 405; 129 ℔ r. Odessa Pools. *f* 405; 130 ℔ b. Pools. *f* 445. — Van Rogge: 117 ℔ gedr. *f* 265; 118 ℔ n. Arch. *f* 272. — Haver, 80 ℔ dikke *f* 145. — Boekweit op de verlaagde prijzen van vorigen marktdag minder geveild en verkocht, 119 ℔ Vriesche *f* 243; 116 ℔ Holstein *f* 234.

Koolzaad flaauw, alleen het volgend najaar onveranderd; op 9 vat in Oct. 70 p. vl.; Nov. 71 p. vl.; April 1854 72½ p. vl.; Sept. 1854 66 p.vl. — Lijnzaad zonder handel. — Voor Kanariezaad was weder levendige vraag, zoo ter verzending en speculatie, waardoor ca. 1700 mud tot merkelijk hoogere prijzen werden afgedaan. — Raapolie dadelijk en op levering weder iets lager afgegeven; op 6/w. *f* 38,50; Vlieg *f* 37,25 a *f* 37; Nov. *f* 37 a *f* 36,75 a 37; Dec. *f* 38; Mei 1854 *f* 41,25 a *f* 40 a 25. — Lijnolie op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 29,75; Nov. en Dec. *f* 29,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 40,75; vlieg. *f* 39,50.

LONDEN, 14 *October*. Vreemde Boter zeer loom en lager. De aanvoer bestond in: 6500 v. van Harlingen, 104 v. van Hamburg, 1760 v. van Havre, 1790 v. van Rotterdam, 219 v. van Ostende, 2165 van Leer, 22 v. van Antwerpen en 84 v. van Amsterdam. — De noteringen zijn: beste Vriesche 98 à 100 sh., surplus en 2de kwal. 84 à 96 sh.; beste Holl. 88 à 90 sh.; Kiel en Holst. 98 à 100 sh.; Groninger 86 à 88 sh., Emder en Leerder 88 à 90 sh.; Zwolsche 96 à 98 sh.

Van den 17*den*. Puike inl. Tarwe ging heden gereedelijk en geringe soorten tragelijk van de hand tot de prijzen van l.l. Maandag. Vreemde was goed gevraagd en herstelde zich van de lusteloosheid van j.l. Vrijdag. Gerst vertoonde weinig verandering. Boonen als voren. Witte erwten 2 sh. lager; graauwe bedongen de vorige notering. Haver met goeden aftrek op de koersen van l.l. Maandag.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 19 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 60⅞, 61¼, $60\frac{15}{16}$; Dito Dito 3 pCt. 73⅝, 73⅞, 73⅝; Dito Dito 4 pCt. 92½, 92⅞, 92½; O. I. Leening 4 pCt. 92½, 92⅞, 92½; Handel-Maatschappij 4½ pCt. 125; Haarlemmermeer 5 pCt. $100\frac{1}{16}$. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50¼. — SPANJE, Onbep. Stukk. 1 pCt. 21⅜, $21\frac{9}{16}$, $21\frac{7}{16}$; Dito 3 pCt. 45; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 40½, $40\frac{11}{16}$, 40⅜; Coup. Bewijzen $5\frac{3}{16}$, 5¼; Amort. Schuld 4¾. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 37⅛, 37⅜, 37¼.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104¾, 105¼, 104¾; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 104¼, 104¼, 104¼; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95¼; Dito 4½ pCt. 94⅞, 95; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89⅞; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 88¾, 88⅞; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 88⅝; Cert. van Ass. 6 pCt. 71¾, 71⅞. — POLEN, Cert. 4 pCt. 82⅞, 83, 82¾. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76¼, 77¼; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 39⅜, 39¼; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 39¼, $39\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 89½, 90, 89¼; Metall. La. B. 5 pCt. 89¼, 90, 89½; Amerik. Bank-Act. 4¼, $\frac{5}{16}$; Dito Orig. 3⅞, 4; Mexik. 23, $\frac{1}{16}$; Peru 4½ pCt. 69½, 70, 69⅝; Gren. 2½ pCt. $20\frac{3}{16}$, ¼; Dito Uitg. 8⅞, ¼; Ecuador 4, ⅛; Grieken 5 pCt. 5; Pruissische Loten *f* 250.

Onze fondsenmarkt verkeerde heden wederom in eene flaauwe stemming. In alle soorten vertoonden zich tot verlaagde prijzen onderscheidene verkoopers; zelfs geringe posten, die ter markt gebragt werden, waren voldoende om nadeelig op de prijzen der effekten te werken, daar er zich weinig koopers opdeden. De handel was over het algemeen niet van belang te noemen.

Gren. Onb. St. 2½ pCt. 19¾, ⅞; Ecuador Onbep. St. $3\frac{15}{16}$, $4\frac{1}{16}$; Mexic. Onbep. St. 22⅝, ⅞, ⅜.

Koers van het Geld: Beleening 2½; Prolong. 3; Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 *uur.* Integr. 2½ pCt. $60\frac{15}{16}$; Spaansche 1 pCt. 21⅜ a $\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $40\frac{1}{8}$ a ⅜; Metall. 5 pCt. $76\frac{11}{16}$.

ADVERTENTIEN.

*** De **LESSEN** over ***TECHNOLOGISCHE SCHEIKUNDE*** zullen beginnen op **Maandag den 24sten October 1853**, des namiddags te 6 uur.

P. J. VAN KERCKHOFF.

*** VERGADERING van het Departement *Groningen* der Nederlandsche Maatschappij **ter Bevordering van Nijverheid**, op MAANDAG den 24sten October 1853, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. — Verslag van de Afgevaardigden ter Algemeene Vergaring. — Mededeelingen.

S. M. S. MODDERMAN, *Secret.*

*** **VERGADERING** van de AFDEELING voor ***OOFT- en TUINBOUW***, te *Groningen*, op DINGSDAG den 25sten October 1853, des namiddags te 4 uur, in het CONCERTHUIS in de Poelestraat.

P. TRESLING, *Secretaris.*

Natuurkundig Genootschap.

OPENLIJKE VERGADERING op WOENSDAG den 26sten Oct. 1853, 's avonds te *zes* uur.

REDEVOERING van Prof. F. Z. ERMERINS.

BIJDRAGE van Prof. H. C. VAN HALL.

KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

Militair Concert,

met permissie van het Edel Achtbaar Bestuur dezer Stad, te geven door de

HOORNMUZIJK

van het 7de Regement Infanterie, in garnizoen te *Groningen*, **ten voordeele der Algemeene Armen dezer Stad**, op DINGSDAG den 25sten October 1853, in de **Schouwburgzaal**, alwaar den dag van het Concert PLAATSEN kunnen besproken worden tegen betaling van 10 Cents, van des morgens 9—1 uur, en ook KAARTJES verkrijgbaar zullen gesteld worden. — Aanvang te 7 uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

JAN BEEKHUIS HECKMAN,
Ber. Pred. te *Hornhuizen* en *Kloosterburen*,
met
FROUKJE LIEFTINCK.

GRONINGEN, 19 October 1853.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER JACOBA COPINGA, geliefde Echtgenoot van

H. BRUGMANS,
Spiegel- en *Lijstenmaker.*

GRONINGEN, 18 October 1853.

*** Heden beviel van eenen *ZOON* J. C. S. GIRARDIN, VAN BAKKENES.

GRONINGEN, 19 October 1853.

*** Na eene langdurige ongesteldheid, overleed heden morgen, tot droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne geliefde Echtgenoot GEERTJE TEN CATE, in den ouderdom van ruim 64 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van 41 jaren.

GRONINGEN, 14 October 1853.

U. REINDERS.

*** Heden avond ontsliep, tot bittere droefheid van mij en zijne Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot PIETER MULDER, in den ouderdom van 82 jaren en 7 maanden, na eene gelukkige echtvereeniging van 28 jaren.

GRONINGEN, 15 October 1853.

ANNA VAN DER PERS,
Wedw. P. MULDER.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons jongste Zoontje RENEKE, in den ouderdom van een jaar en acht maanden.

GRONINGEN, 17 October 1853.

Mr. **L. B. LOHMAN,**
J. G. LOHMAN—ELLENS.

*** Heden overleed, tot onze droefheid, onze geliefde Moeder Wedw. DE HAAN, geboren G. R. VELTKAMP, in den hoogen ouderdom van bijkans 91 jaren.

GRONINGEN, 17 October 1853.

H. R. DE HAAN,
Scheepskapitein.

MORGEN TE BEZIEN,

in het REVENTER van het BURGER-WEESHUIS: de **belangrijke Verzameling BOEKEN**, waarbij de nagelaten Bibliotheek van wijlen den WelEd. Gestr. Heer Mr. **J. A. FRUITIER**, benevens **LANDKAARTEN, CARTONNAGES**, ENZ., ENZ., al hetwelk op **Maandag den 24sten October** en verv. zal verkocht worden; en waarvan de CATALOGUS te bekomen is bij den Boekverkooper

J. DOESBURG,
in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

De ondergeteekende berigt bij deze den belanghebbenden, dat de **RANGREGELING** in het Faillissement van **JOHANNES TER VEER**, vroeger Koopman te *Groningen*, met de **BEWIJZEN**, door hem op heden ter GRIFFIE der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen* is nedergelegd, ingevolge het voorschrift der wet.

De Curator in genoemd Faillissement:
Mr. R. FEITH.

Het GEMEENTEBESTUUR van ***GRIJPSKERK*** brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat van de NEGOTIATIE van ***f* 10,000**, goedgekeurd bij Zr. Majs. besluiten d.d. 8sten Februarij 1847, no. 51, en 20sten Mei 1847, no. 48, zijn **uitgeloot** de **Obligatiën** Nos. **16, 27, 29, 88** en **95**, alsmede de **Obligatie** No. **2** van de LEENING groot ***f* 4000**, geautoriseerd bij Koninklijk besluit van den 4den September 1845, no. 15; welke Obligatiën op den verschijndag van den Interest in den jare 1854 zullen worden **afgelost.**

GRIJPSKERK, 12 October 1853.

Het Gemeentebestuur voornoemd:
A. J. HESSELINK.
De Secretaris:
T. E. TEENSTRA.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 26sten October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. en Erven N. DE MULDER, in de Heerestraat, worden verkocht:

I. Eene nette en wel betimmerde BEHUIZING, get. E. no. 28, in de Heerestraat, met WOONKELDER en UITGANG naar de Gelkingestraat, door Mejufvr. de Wedw. H. J. KUBBENGA in eigendom bewoond.

II. Eene BEHUIZING, get. K, no. 92, met MANDEELIGEN PUT, in de Broerstraat, op den hoek van het Akademieplein.

Alles vrij eigen grond. Te aanvaarden perceel I op den 15den November, perceel II den 1sten Februarij. Te bezien op den dag van en voor den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uur.

Mr. J. J. CREMERS.

ZEER AANZIENLIJKE HOUTVEILING.

Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, ten verzoeke van de Erven wijlen den Hoog WelGeboren Heer B. F. W. Baron VAN WESTERHOLT, Heer van *Hackfort* en *Ter Heijl*, op WOENSDAG den 26sten October 1853 en volgende dagen, telkens des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Wedw. M. J. JUURSEMA, te *Leek*, publiek worden geveild:

Eenige duizenden op Wortel staande **BOOMEN**, zoo EIKEN, BEUKEN, IJPEN, ESSCHEN, DENNEN, KASTANJE, LINDEN, als vele andere soorten, van verschillende Lengte en Dikte, en voorts eene belangrijke partij uitmuntend EIKEN, ELSEN, BERKEN en ander **KAPHOUT**, alles in onderscheidene perceelen.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 31sten October 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein BRUINS, buiten de Apoort, onder *Groningen*, publiek worden verkocht, om op November a.s. te aanvaarden: de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van pl. m. 3½ Bunder, van ouds 7 Grazen, kostelijk GROENLAND, gelegen te *Dorkwert*, doende 's jaars tot huur *f* 21—00, aan den Heer H. LUNSINGH, n.u. te *Groningen.*

Donderdag *den* **3***den* **November**

a.s., des voormiddags te 10 uur, zal, voor en in de Behuizing staande Noordzijde in Turftorenstraat, letter I no. 276, publiek worden verkocht: een geheel nieuwe **INBOEDEL**, bestaande o. a. in exquise **MAHONIEHOUTEN MEUBELEN**, naar den laatsten smaak vervaardigd, als: CANAPÉ'S, VOLTAIRE'S, MIMI'S, PENDULES, CANDELABRES, BUREAUTAFEL en LESSENAAR, LIT D'ANGE en LEDEKANT, TAFELS, STOELEN; — fraaije SPIEGELS met Vergulde Lijsten, EIKENHOUTEN LINNENKAST, CUISINIÈRE en andere KAGCHELS, VUURHAARDEN, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN, PORSELEIN, KRISTAL, en hetgeen verder te Koop zal worden gepresenteerd.

Te bezien op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris te bekomen, des daags bevorens van 11—1 en van 3—5 uur.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

DONDERDAG DEN 27STEN OCTOBER

1853, des morgens te 10 uur en vervolgens, zullen, in het VERKOOPHUIS in de OOSTERSTRAAT alhier, publiek worden verkocht: **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINETTEN, SECRETAIRES, RONDE- en andere TAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, eene aanzienlijke partij ENGELSCHE en FRANSCHE PORSELEINEN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER, TIN en verder HUISHOUDELIJK GOED; — voorts LIJFSTOEBEHOOREN, best BEDDEGOED, WOLLEN en andere MANUFAKTUREN en hetgeen meer te bezien zal zijn daags vóór den Verkoop, des morgens van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** De **HOOFD-ADMINISTRATIE** van het 8ste Regement Infanterie zal op DINGSDAG den 25sten October 1853, des voormiddags te 10 uur, voor het MAGAZIJN aan het Nieuwe Kerkhof alhier, overgaan tot den verkoop van eene partij OUDE VOORWERPEN van SLAAPFOURNITUREN, ZELFKANT en andere GOEDEREN.

De Kapitein-Kwartiermeester bij opgemeld Regement:
KRIJGER.

GROOTE

VERKOOPING VAN VEE,

te *Onderdendam*, op MAANDAG den 24sten October 1853, des middags precies te één uur.

BOELDAG.

Op WOENSDAG den 26sten October 1853, des namiddags te één uur, ten Huize van den Kastelein J. OTTENS, bij de *Kloostertil*, op 15 maanden Krediet, van:

Eene groote partij **GESNEDEN STELMAKERSHOUT**, als: DISSELBOOMS, PLOEGBOOMS, STELHOUTEN, SCHAMELS, SPIEKEN en VELGEN, POSTEN; voorts **NOODHOUTEN**, alsmede **IJPEN POSTEN**, meest droog, geschikt voor **Paneelhout.**

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van AREND L. MODDERMAN, Landbouwer op de *Waarden*, op DONDERDAG den 27sten October 1853, des namiddags te één uur, ten Huize van H. LUURS, Kastelein aan den Straatweg onder *Niezijl*, publiek, op gewone Boelgoedsconditiën, te verkoopen:

21 stuks HORENVEE, waaronder 13 KALFKOEIJEN en een VARE, alsmede 16 MELKSCHAPEN en LAMMEREN.

UIT DE HAND TE KOOP:

Het zeer aangenaam achter *Helpman* gelegen **BUITENVERBLIJF *RUSTLUST***, bestaande uit eene HEEREN **BEHUIZING**, STAL en KOETSHUIS, TUINMANSWONING en KOEPEL, spatieusen **TUIN**, waarin TREKKAST en uitmuntende VRUCHTBOOMEN, voorts WEEK en OPGAAND HOUT, groot ongeveer twee Bunders. Te bevragen bij den ondergeteekende.

F. U. H. REIGER.

GRONINGEN, 19 October 1853.

Eene aanzienlijke en ruime **HEEREN BEHUIZING**, waarachter een **TUIN**, ***TE HUUR***, tegen den 1sten November aanstaande. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

TE HUUR:

Eene nieuwe en nette **BEHUIZING**, bestaande in twee VOORKAMERS, eene ACHTERKEUKEN, KELDER, PUT en REGENBAK, benevens in de **SCHUUR** STALLING voor 1 Paard en 2 Koeijen en verdere GERIJFELIJKHEDEN, voorts met een grooten **TUIN** en **APPELHOF** en overigens met of zonder **LAND**; alles aangenaam gelegen aan den Grindweg te *Schildwolda*, in de onmiddellijke nabijheid van het dorp *Slochteren*. Te aanvaarden met den 1sten November e.k. of op den 1sten Mei 1854. Gadingmakenden vervoegen zich bij H. S. BRONTS of T. K. GEERTSEMA aldaar.

TE HUUR gevraagd:

Eene **ONGEMEUBELDE KAMER**, liefst beneden en in of nabij de Poelestraat. Opgave van Huurprijs onder letter P. aan het BUREAU dezer COURANT.

Dr. **J. F. MUNNIKS** is **VERHUISD** van de Oude Ebbingestraat naar de **Oosterstraat**, het tweede Huis van de Poelestraat, boven den Koopman HUISMAN.

EIKEN SCHEEPSBOUWHOUT

is te ***SNEEK*** (prov. *Vriesland*) veel in voorraad.

VOOR HET AANSTAANDE SAIZOEN *zijn voorradig in het Magazijn van Gemaakte Kleedingstukken: Lakensche Lama's, Duffelsche Castorines en Pels-Paletots, Mantels, Huisjassen, Pantalons, Vesten, Hoeden, Winterpetten en Pelsgoederen. Door grooten voorraad zullen dezelve tot zeer lage prijzen verkocht worden.*

J B. MEDDENS.

Feldbrugge & C.

Groote Markt, lett. A no. 9,

hebben de eer aan hunne Stad- en Landgenooten te berigten, dat zij op nieuw uit de eerste Fabrijken hebben ontvangen: een groot assortiment van de **fijnste** en **smaakvolste ARTIKELEN**, welke tot hun Vak van **KRAMERIJEN** en **MODEARTIKELEN** behooren. En is hun Magazijn tevens ruim voorzien van **GAREN, LINTEN, KNOOPEN, ZIJDEN FRANJES, GALONS, ENZ., ENZ.**, in 't groot en klein.

DEPOT VAN CHIRURGISCHE EN

OBSTETRISCHE INSTRUMENTEN.

De Ondergeteekende maakt aan de **HEEREN MEDICI** bekend, dat bij hem verkrijgbaar zijn alle soorten van CHIRURGISCHE INSTRUMENTEN, tegen zeer billijke prijzen. Die voor Obstetrie worden circa 8 weken na bestelling afgeleverd.

GRONINGEN, 20 October 1853

A. W. WILLEMS, *Apotheker*,
Steentilstraat.

De ondergeteekende maakt aan hare geachte Stad- en Landgenooten bekend, dat zij zich alhier heeft neergezet als **WOLLENNAAISTER**; belovende eene prompte en civiele behandeling; kunnende nog eenige **LEERMEISJES** geplaatst worden.

GRONINGEN, 21 October 1853.

A. DUKKERS,
Oude Boteringestraat, lett. K.

Bij den Vleeschhouwer **G. BOUMAN**, in de Gelkingestraat, zal op VRIJDAG geslagt worden, een extra puik blank **ZOETEMELKS KALF.**

„De **LONGTERING** is thans niet meer ongeneesbaar." Deze, voor menigen Lijder en zijne Betrekkingen zoo troostrijke woorden zijn van Dr. JULIUS LOBETHAL, Practiserend Arts in de Genees- en Verloskunde te Breslau, Lid van onderscheidene geleerde Genootschappen enz. Eene kleine Brochure, die daarover eene gemoedelijke, voor een ieder verstaanbare Wetenschappelijke Verhandeling bevat, wordt in onderstaande Dépôts voor 15 c. afgegeven. Dr. HORNER, Gasthuis-Arts in Gyongyös, heeft in het Gasthuis **LOBETHALS ESSENCE** aan vele Lijders toegediend en geeft daarvan in eenige Tijdschriften een verslag, dat getrouw in dit Werkje overgenomen is. De voorteekenen der Ziekte, Zwaarte en Steken in de Borst, Heeschheid, Hoest, Pijn op de Borst, Opgeven, enz., worden tevens daarin beschreven en gemakkelijk genezen.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Groningen* bij C. RIKKERS en Z. DE ZAIJER; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

Op een KANTOOR alhier verlangt men een' Geref. **JONGELING** van 18—20 jaren uit de Kl. Burg. Stand en die vooreerst **geringe belooning**, maar naar gelang van bekwaming Salaris als Bediende zal bekomen. Adres aan het BUREAU dezer COURANT; Lett. M. de M., met *franko* brieven.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.